

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Financiën heeft over de Kabinetsreactie beleidsdoorlichting Deelnemingenbeleid (Kamerstuk 31 935, nr. 67) de navolgende vragen ter beantwoording aan de Minister van Financiën voorgelegd.

De voorzitter van de commissie,
Tielen

Adjunct-griffier van de commissie,
Freriks

Nr	Vraag
1.	Welke mogelijkheden heeft de Staat om staatsdeelnemingen financieel te steunen? Van welke van deze mogelijkheden is de afgelopen jaren gebruikgemaakt?
2.	Is het onmogelijk om vakkundige commissarissen en bestuurders aan te trekken vanwege het beloningsbeleid?
3.	Uit welk onafhankelijk onderzoek blijkt dat vergoedingen van commissarissen van staatsdeelnemingen steeds meer uit de pas lopen met de vergoedingen voor bestuurders van de staatsdeelnemingen (en met de markt) en geen goede reflectie tonen van de bestede tijd en verantwoordelijkheden?
4.	Vindt u een verhoging van de beloningen voor commissarissen op korte termijn alleen ongepast vanwege de ontwikkelingen rondom COVID-19 of liggen hier ook andere redenen aan ten grondslag? Bent u het eens dat de beloningen voor commissarissen ook na COVID-19 niet verhoogd mogen worden?
5.	Wat is de stand van zaken met betrekking tot het onderzoek of KLM kan worden losgeweekt van Air France? Is dit onderzoek al in gang gezet? Zo nee, waarom niet?
6.	Hoe staat u tegenover het losweken van KLM van Air France?
7.	Klopt het dat steun aan Air France-KLM vertraging oploopt door de houding van Nederland? Kunt u dit toelichten?
8.	Klopt het dat Nederland alleen in KLM wil investeren? Hoeveel zou Nederland in Air France moeten investeren?
9.	Hoeveel steun heeft KLM via de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW) ontvangen? Heeft KLM ook gebruik gemaakt van andere regelingen? Zo ja, welke en kunt u ook de bijbehorende bedragen noemen?
10.	Hoeveel coronasteun ontvangt elk van de staatsdeelnemingen, gaarne uitgesplitst naar type steun en bijbehorende bedragen (NOW, garanties, leningen, Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL), etc.)?
11.	Waaruit blijkt dat er een correlatie bestaat tussen hogere vergoedingen en geschiktere commissarissen?
12.	Als de salarissen van commissarissen in verhouding te laag zijn, is het dan niet beter om de hoge salarissen van de andere bestuurders te verlagen, in plaats van die van de commissarissen te verhogen?
13.	Leiden hogere salarissen niet juist tot het aantrekken van baantjesjagers en zakkenvullers, in plaats van geschikt en integer personeel?
14.	Waarom worden de buitenlandse activiteiten van de Nederlandse Spoorwegen (NS) nog steeds mogelijk gemaakt?
15.	Komt een deel van de huidige coronasteun die de NS ontvangt terecht in het buitenland?
16.	Is de NS van plan om geld te gaan investeren in het op omvallen staande Eurostar?
17.	Staan er nog schulden open van gedupeerden van de toeslagenaffaire bij staatsdeelnemingen en zo ja, om welk bedrag gaat het dan? Worden deze schulden kwijtgescholden door de betreffende staatsdeelnemingen?
18.	Deelt u de mening dat juist bij uitzonderlijke gevallen, waarbij niet wordt voldaan aan alle criteria, het van enorm belang is om gestructureerd per criterium precies aan te geven waarom hiervan afgeweken wordt, dit goed te onderbouwen en expliciet onderdeel te laten zijn van zowel een ex-ante als ex-post evaluatie?
19.	Met welk percentage wilt u de beloning van commissarissen verhogen? Wordt een marktconforme beloning nagestreefd?

Nr	Vraag
20.	Waarom is de verhoging van beloningen voor commissarissen afhankelijk van de ontwikkelingen rond COVID-19? Zou de crisis niet juist aanleiding moeten zijn voor het aantrekken van goede commissarissen?
21.	Gegeven het feit dat u stelt dat u «in de aandachtspunten voldoende aanleiding [ziet] voor een nieuwe nota Deelnemingenbeleid en het opstellen hiervan aan een nieuw kabinet [laat]», kunt u toelichten wat u precies «verder gaat uitwerken»?
22.	Kunt u meer inzicht verschaffen in het deelnemingenbeleid in de periode 1980 tot 2007?
23.	Tot en met wanneer precies heeft het onderzoek gelopen, gezien de passage dat de beleidsdoorlichting de periode vanaf de publicatie van de nota in oktober 2013 tot en met eind 2019 beslaat?
24.	Hoe kan het dat de Brede Maatschappelijke Heroverwegingen 16 uit 2020 zijn meegenomen als het onderzoek tot eind 2019 liep?
25.	Waarom is het rapport «Aandelenverwerving Air France-KLM» van de Algemene Rekenkamer niet meegenomen in de deskresearch?
26.	Wanneer is de eerste Nota Deelnemingenbeleid opgesteld? Kunt u de Kamer de nota's deelnemingenbeleid uit het verleden doen toekomen?
27.	In welke periode is het beleid «privatiseren, tenzij» geweest? Wat was het beleid in de periode daarvoor?
28.	Is bekend hoe het aantal staatsdeelnemingen zich voor 1980 heeft ontwikkeld? Kunt u daar inzicht in geven?
29.	In welke periode is het aantal staatsdeelnemingen het meest gestegen? Met welke argumentatie?
30.	Wat wordt precies bedoeld met «dat het (nog) niet» duidelijk is of er voldoende publiek belang gemoeid is om aandeelhouder te blijven (bijvoorbeeld Winair, Saba Bank en Dutch Caribbean Air Navigation Service Provider (DC-ANSP))»? Betekent dit voor diegene waarbij «nog niet» wordt bedoeld, dat er op dit moment onderzoeken lopen naar de publieke belangen? En betekent het bij diegene waarbij «niet» wordt bedoeld dat er onvoldoende publiek belang gemoeid is bij het blijven van een aandeelhouder?
31.	Hoe is gekomen tot het belang van 14,0% in de casus Air France – KLM gegeven het feit dat hiervoor geen afwegingskader voor bestaat (graag precies in gaan op waarom voor 14,0% is gekozen in plaats van 14,3% en 10%)?
32.	Vindt u dat bij Air France-KLM sprake is van een welomschreven beleidsdoelstelling, gezien de omschrijving dat de doelstelling is om de borging van de Nederlandse belangen in de holding te garanderen? Zo ja, op welke objectieve wijze valt vast te stellen dat deze doelstelling behaald wordt?
33.	Is het juist dat in alle aangehaalde landen het criterium «rendement» een kleinere of geen rol speelt?
34.	Kunt u voorbeelden geven van wanneer, recentelijk bij het aangaan van nieuwe deelnemingen, sprake was/is van «publieke belangen die niet goed omschreven of afgebakend kunnen worden (oftewel niet-contracteerbaar zijn)»??
35.	Op basis waarvan is gekozen voor een evaluatie van het staatsaandeelhouderschap eens in de zeven jaar? Wat vindt u van het Noorse systeem waar «iedere parlementaire periode de rationale voor het aandeelhouderschap in deelnemingen, de doelen die voor de deelnemingen gesteld worden en het deelnemingenbeleid [geëvalueerd worden]»??
36.	Waarom is niet gekozen voor een evaluatie-termijn van vijf jaar, gelijk aan de evaluatiecyclus van zelfstandige bestuursorganen?

Nr	Vraag
37.	Wat vindt u van het Noorse systeem waar «iedere parlementaire periode de rationale voor het aandeelhouderschap in deelnemingen, de doelen die voor de deelnemingen gesteld worden en het deelnemingenbeleid [geëvalueerd worden]»?
38.	Is het «politiek sensitief» bestempelen van zaken een daadwerkelijk gehanteerde term binnen het beheer van staatsdeelnemingen? Zo ja, op basis waarvan worden dergelijke besluiten genomen en wat is de betekenis van het «politiek sensitief» bestempelen van een zaak?
39.	Kunt u een overzicht geven, gebruik makend van de laatste ronde van bestuurs-/jaarverslagen (2019), wanneer staatsdeelnemingen afgeweken hebben van de Corporate Governance Code?
40.	Waaruit blijkt dat staatsdeelnemingen moeite hebben met het aantrekken van capabele commissarissen?
41.	Hoe verhoudt het salaris dat commissarissen gemiddeld per uur krijgen bij staatsdeelnemingen zich tot het gemiddelde uurloon van werknemers? Welke factor ligt het salaris van commissarissen hoger?
42.	Is het reeds voorgekomen dat een staatsdeelneming niet of moeilijk aan commissarissen kon komen vanwege de beloning?
43.	Klopt het dat de Tweede en Eerste Kamer nooit het «Handboek Investerings» hebben ontvangen? Zo ja, bent u bereid dit alsnog te sturen?
44.	Klopt het dat de Tweede en Eerste Kamer nooit het «Handboek Normrendementen» hebben ontvangen? Zo ja, bent u bereid dit alsnog te sturen?
45.	Deelt u de conclusie dat het informeren van de Kamer over de evaluatie van de staatsdeelnemingen, uitgebreider kan? Of vindt u dat twee pagina's aan evaluatie van de BNG Bank, de NWB Bank en TenneT, zoals opgenomen in het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2019, afdoende?
46.	Welke noodzaak bestaat er voor aanbeveling 8 om de vergoeding voor commissarissen te verhogen?
47.	Waaruit blijkt dat de beloningen voor commissarissen geen juiste reflectie zijn van de bestede tijd en verantwoordelijkheden?
48.	Wat is de ontwikkeling van de totale apparaatskosten van artikel 3 geweest over de jaren 2013–2019? Kunt u dit tevens uitsplitsen zowel in euro's als fte naar externe inhuur en intern?
49.	Deelt u de conclusie van de onafhankelijke adviseurs dat een goede en serieuze ex-post evaluatie nodig is van de nieuw aangegane deelnemingen daar «over ex-ante inschattingen verstandige mensen uiteraard van mening kunnen verschillen»? Zo ja, bent u bereid deze uitvoeriger dan de huidige evaluaties uit te voeren (bijvoorbeeld twee pagina's aan evaluatie van de BNG Bank, de NWB Bank en TenneT voor het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2019) en tevens uit te laten voeren door een onafhankelijke partij?
50.	Bent u bereid niet alleen de «response rate» van alle enquêtevragen van de «Enquête beleidsdoorlichting Deelnemingenbeleid» maar ook de daadwerkelijke uitslag van alle vragen toe te sturen? Zo nee, waarom niet daar er ook al enkele uitslagen opgenomen zijn in de beleidsdoorlichting zelf?
51.	Hoe leest u de laagste «response rates» voor de stellingen «Ik ben bekend met de extra eisen die het Ministerie van Financiën als aandeelhouder stelt ten aanzien van buitenlandse investeringen en «Het Ministerie van Financiën als aandeelhouder besteedt bij de beoordeling van de strategie extra aandacht aan branchevreemde en buitenlandse activiteiten.»?

Nr   Vraag

52.   Bent u bereid om, uiteraard geanonimiseerd, alle kwalitatieve antwoorden op de vraag 39 van de enquête («Deze evaluatie leidt mogelijk tot een nieuw deelnemingenbeleid. Welke aandachtspunten wilt u het Ministerie van Financiën meegeven voor een nieuw beleid?») te sturen? Zo nee, waarom niet?